

BÖLÜM 1

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ULUSLARARASI VE ULUSAL HALK SAĞLIĞI HEMŞİRELİĞİ ÖRGÜTLERİNİN ÇALIŞMALARI

Handan TERZİ¹

GİRİŞ

COVID-19 pandemisi bireyin, ailenin ve toplumun fiziksel, ruhsal, sosyal, kültürel ve ekonomik iyilik halini olumsuz yönde etkileyen bir halk sağlığı krizidir (1,2). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), COVID-19 pandemisi sürecinde kalıcı ve sosyal iyileşmenin sağlanması için pandeminin uzun dönem etkilerini kontrol altına almak, sağlık sistemlerinin dayanıklılığını arttırmak, temel sağlık hizmetlerini sürdürmek ve halk sağlığının işlevselliğini güçlendirmek için yapılacak girişimlerde hemşirelik hizmetlerinin merkezde yer alması gerektiğinin altını çizmiştir (3).

COVID-19 pandemisi sürecinde hemşirelik hizmetlerinde meydana gelen bölgesel ve küresel değişimler, hemşirelerin önem ve değerinin anlaşılmasına olanak tanımıştır (3). Pandemi süreci, toplumlardaki "hemşire hemşiredir ve her hemşire, tüm hemşirelik hizmetlerini verebilir" bakış açısını değiştirerek, bulaşıcı hastalıkların kontrolünde halk sağlığı alanında uzmanlaşmış hemşirelere ihtiyaç olduğunu gözler önüne sermiştir (1,2). Halk sağlığı hemşireleri savunuculuk, liderlik, eğitimcilik, rehberlik, danışmanlık, süurveyans, filyasyon, bağışıklama, kaynakların tüm gruplar arasında eşit dağıtılması, politika geliştirme; program planlama, uygulama ve değerlendirme gibi pek çok boyutta pandemiyle mücadelede hem yerel hem de küresel olarak önemli rol ve sorumluluklar üstlenmiştir (1,2,4,5). Pandemi, koro-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ufuk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, handan.terzi@ufuk.edu.tr

olarak 2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresini düzenlemiştir. Bu kongrede ele alınan öncelikli konular arasında COVID-19'a yer verilmiştir. THD Öğrenci Komisyonu'nun 13-14 Şubat 2021 tarihlerinde 1. Ankara Bölgesi Sempozyumunda dönemin dernek başkanı ve genel sekreteri "Pandemi Sürecinde Halk Sağlığı Hemşireliğinin Rolü" ve "Salgın Yönetimi ve Hemşireliğin Rolü" başlıklı konuşmalarıyla sempozyuma konuşmacı olarak katılmışlardır. Hemşirelik Haftası etkinlikleri kapsamında 11 Mayıs 2021 tarihinde THD Hemşirelik Haftası Programına katılan dernek yönetim kurulu üyesi, programda "Pandemiyi Hemşireler Anlatıyor: Filyasyonda Hemşirelik" konusunu ele almıştır (13). Dernek, Temmuz 2021'de değişen yeni yönetim kurulu ile çalışmalarına devam etmektedir.

SONUÇ

Halk sağlığı hemşireleri, toplumun bulaşıcı hastalıklardan korunması, bulaşıcı hastalık etkeninin belirlenmesi, tedavisi ve enfekte bireylerin bakımı dâhil olmak üzere COVID-19 pandemisinde daha da görünür hale gelmişlerdir. Bu bağlamda, halk sağlığı hemşireliği örgütlerinin, halk sağlığı hemşirelerinin biyo-pisko-sosyal sağlıklarını önceleyen girişimlerde bulunmasının önemi açıktır. Pandemi sürecinde tüm dünyadaki halk sağlığı hemşireliği örgütleri, ABD, Kanada, Japonya, Finlandiya ve Türkiye gibi ülkelerdeki iyi uygulamaları örnek alarak hem toplumun hem bölgelerinde hizmet veren halk sağlığı hemşirelerinin refah ve esenliğinin sağlanması ve sağlıklarının korunması için çalışmaları arttırmaya yönelik girişimler yapmalıdır. Halk sağlığı hemşireliği örgütlerinin, plan ve program geliştirmeye aktif katılmaları ve politik sürece dâhil olmaları, COVID-19 pandemisinin uzun dönemde ortaya çıkacak etkilerinin daha kolay kontrol altına alınmasında ülkelere yol gösterici olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Little SH. The masking of the PHN specialty: Is the public health pandemic actually threatening our specialty? *Public Health Nursing*, 2021; 38(3): 337-338. doi: 10.1111/phn.12906
2. Pittman P, Park J. Rebuilding community-based and public health nursing in the wake of COVID-19. *The Online Journal of Issues in Nursing*, 2021; 26(7):1-10. doi: 10.3912/OJIN.Vol26No-02Man07
3. WHO. Building better together. Roadmap to guide implementation of the Global Strategic Directions for Nursing and Midwifery in the WHO European Region. Copenhagen: *WHO Regional Office for Europe*, 2021; 1-36.
4. Edmonds JK, Kneipp SM, Campbell L. A call to action for public health nurses during the COVID-19 pandemic. *Public Health Nursing*. 2020;37(3):323-324. doi: 10.1111/phn.12733
5. Public Health Agency of Canada. *Vulnerable populations and COVID-19 2020 [1-2]*. (10/09/2021 tarihinde <https://www.canada.ca/content/dam/phac-aspc/documents/services/publications/diseases-conditions/coronavirus/covid-19-vulnerable-populations/covid-19-vulnerable-populations-eng.pdf> adresinden ulaşılmıştır).

6. Schofield R, Johnson M, Lalonde S. *Community health nurses: The historical context and current reality in the COVID-19 pandemic*. (10/09/2021 tarihinde <https://nccdh.ca/blog/entry/community-health-nurses-the-historical-context-and-current-reality-in-#Reference%201> adresinden ulaşılmıştır).
7. The Community Health Nurses of Canada. *Health inequities and moral distress among community health nurses during the pandemic*. (10/09/2021 tarihinde <https://www.chnc.ca/en/> adresinden ulaşılmıştır).
8. Japan Academy of Community Health Nurses. *Yeni koronavirüs ile ilgili bilgi özel sitesi*. (10/09/2021 tarihinde <http://jachn.umin.jp/covid.html> adresinden ulaşılmıştır).
9. Japan Academy of Public Health Nursing. *Health Care Supplements*. (10/01/2022 tarihinde https://japhn.jp/hokenshi_supply/3301.html adresinden ulaşılmıştır).
10. Global Network on Public Health Nursing. *Conference Web Site*. (10/01/2022 tarihinde <http://web.apollon.nta.co.jp/10ja-6gnphn/en/program.html> adresinden ulaşılmıştır).
11. The Council of Public Health Nursing Organizations. *News*. (10/01/2022 tarihinde <https://www.cphno.org/category/news/> adresinden ulaşılmıştır).
12. The Finnish Association of Public Health Nurses. *Uutishuone*. (10/01/2022 tarihinde <https://www.terveydenhoitajaliitto.fi> adresinden ulaşılmıştır).
13. Halk Sağlığı Hemşireliği Derneği. *Anasayfa*. (10/01/2022 tarihinde <https://www.halkhemder.org> adresinden ulaşılmıştır).